

Tomáš Novotný, „Analýza a porovnání dialogických a jazykových aspektů v interakcích youtuberů a raperů prostřednictvím zveřejňování hudební/audiovizuální tvorby“

Diplomová práce, Ústav obecné lingvistiky, 2018

Posudek vedoucí práce

Tomáš Novotný se ujal velice zajímavého a potřebného projektu – aplikace konceptu dialogických sítí od Nekvapila a Leudara na novomediální texty poněkud jiného žánru. Zaměřil se na dialogy vytvořené tzv. youtubery a rapery, jejichž komunikace probíhá hlavně formou „replik“ v podobě videí nahraných na internet. Navrhuje využít pro uchopení těchto interakcí koncept „digitální dialogické sítě“. Nejdřív pomocí četných příkladů ukazuje, že zkoumané sítě vykazují všechny rysy dialogických sítí zkoumané konverzační analýzou: párové sekvence, pravidla pro střídání mluvčích nebo opravy. Poté uvažuje o tom, jak uzpůsobit klíčové aspekty původního pojetí dialogických sítí charakteru dialogů zkoumaných skupin: poukazuje hlavně na jakousi silnější demokracii internetového prostředí (kdokoliv se může dialogu zúčastnit nebo zmnožit příspěvky, dialog není regulován ani řízen masmédií) a mj. i na fakt, že síť může být komplexnější z hlediska toho, kdo na koho kdy reaguje.

K pozitivním aspektům práce patří jednak to, že se v ní předmětem analýzy dialogických sítí stal nový žánr, jednak rozsáhlost analyzovaného materiálu. To poskytuje základ pro potenciální další analýzy, resp. ukazuje zajímavé žánrové aspekty interakcí těchto sociálních skupin (i když ze žánrového hlediska analyzovány moc nejsou, např. by bylo vhodné uvažovat o žánrových aspektech interakce nazvané „beef“). Na druhou stranu je otázkou, jestli bylo nutno v popisu jednotlivých dialogických sítí ukázat tolik příkladů, např. jestli tam musí být každý druh párové sekvence, který se v materiálu objevil.

Moje hlavní výtka/kritika se týká autorovy koncepce médií, konkrétně/totíž toho, že zachází s pojmy „médiá“ a „internet“ jako protiklady, jako kdyby internet nebyl také médiem. Na začátku práce prezentuje příklad mediální dialogické sítě týkající se otázky spolupráce premiéra Andreje Babiše s politickou stranou ODS. Tato síť začíná v „klasických“ médiích a pokračuje prostřednictvím sociálních médií, tj. na Facebooku a Twitteru. Na tomto příkladu ukazuje, jak se může „klasická“ mediální dialogická síť proměnit v digitální dialogickou síť, do které pak (teoreticky) může přispět kdokoliv. Tím pádem si můžeme položit otázku, kde jsou hranice navržených druhů dialogických sítí a zda pojmový protiklad, s nímž autor pracuje, je v tomto případě skutečně užitečným analytickým nástrojem.

Část práce o projevech tzv. glocalizace v jazyce tzv. youtuberů a raperů potvrzuje, že v českém kontextu dochází k podobným jevům jako jinde – objevuje se jisté množství anglických výrazů společně s prvky lokální kultury. Tato část je jistě přínosná v tom, že poukazuje na aktuální jazykové jevy skutečnost, má však dva větší nedostatky: 1) je poměrně krátká (pět stran) ve

srovnání se zbytkem práce a 2) není příliš propojena s hlavní částí práce o dialogických sítích – příklady jsou spíše z umělecké tvorby aktérů než z jejich interakcí v digitálních dialogických sítích. Navíc nejsou příliš jasné některé autorem navržené koncepty, např. nevím, proč by pojem „Global Youtube Nation Language“ nebo GYNL neměl pramenit z afroamerické angličtiny.

Občas se v práci objevuje nepřesné užití terminologie, např. na s. 15 píše autor „k podobnému jazykovému jevu...“. Nebylo by lepší tomu říkat „komunikační“ nebo „interakční“ jev? Jinak je práce z formálního hlediska na relativně dobré úrovni, výjimkami jsou občasné překlepy. V příkladech 15–17 na s. 57 mi není jasné, proč nejsou relevantní slova zvýrazněna tučně podobně jako v předchozích příkladech.

Otázka k diskusi:

- 1) Jaké vidíte hlavní rozdíly v charakteru událostí, které mediální dialogická síť a digitální dialogická síť spouští (tj. událostí, které vytváří první podnět nebo jsou předmětem první repliky)? Vnímáte rozdíly ovlivněné odlišným počtem sledujících (s předpokladem, že sledované síť youtuberů a rapperů mají méně sledujících než klasické mediální dialogické sítě)?

Přes všechny uvedené kritické výhrady práci doporučuji k obhajobě s hodnocením dobře až velmi dobře v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze 3. 9. 2018

Mgr. Tamah Sherman, Ph.D.